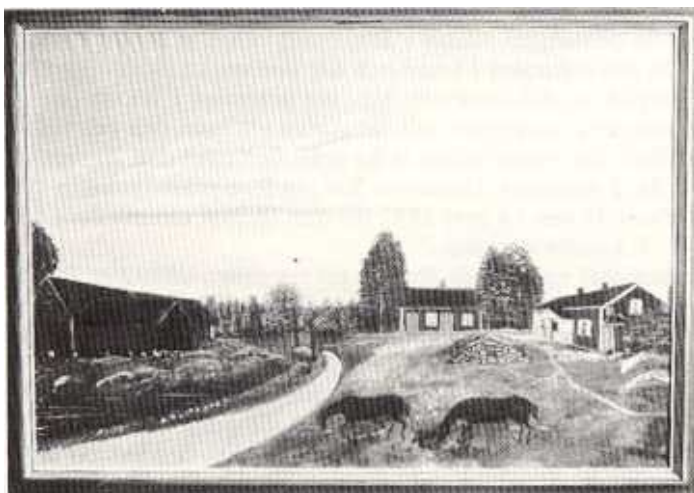

Johan (Larsson) Laurén

1806 – 1845

1843 flyttade Johan Laurén och hans maka till Hagshults församlings komministergård, som då låg i byn Mjöhult i Fryele socken. Bild efter målning av komministergården från mitten av 1800-talet.

Johannes Larsson, som 1823 ändrade sitt namn till Johan Laurén, föddes den 4.10.1806 på gården Lilla Broaryd i Södra Hestra församling, som son till hemmansägaren Lars Johannesson och Ingegerd Haraldsdotter. När Johannes var 12 år gammal, började han studera vid "skolan i Jönköping", sannolikt Johannes första skola, eftersom någon folkskola eller annan motsvarighet inte fanns i hemförsamlingen. Samtidigt som Johannes inskrevs vid gymnasiet i Växjö år 1823, ändrade den då sjuttonårige Johannes sitt namn till Johan Laurén. Efter två års studier i Växjö, fortsatte Laurén studierna i Lund, där han 22 år gammal den 10.10.1828 avlade studentexamen. (På den tiden kunde inte studentexamen avläggas i Växjö.)

I samband med att Laurén sökte om inträde vid universitetet i Lund, skrev biskop Tegnér om avdelningen från Växjö, som han vid dimissionen lovordade, till nationens i Lund inspektör A O Lindfors: "Till tacksamhetsbetyg för senast i Stockholm skickar jag Dig härmed en laddning gymnasister, sådana som Du icke alltid får härifrån. Ek, Broberg, Angelin, Lundholm, Laurén och Svensson äro alla utmärkta snälla gossar, och vi ha icke på många år kunnat dimittera dylika. Samtliga rekommenderar jag i Din faderliga omvårdnad." År 1831 avlade Laurén filologisk kandidatexamen i Lund och den 26.9 påföljande år prästvigdes han 26 år gammal i Växjö domkyrka av biskop Esaias Tegnér.

Såväl före som efter prästvigningen innehade Laurén tjänster som "Collega skolae" — lärare, adjunkt vid gymnasiet i Växjö och olika prästerliga vikariat. År 1841 tjänstgjorde Laurén som vice pastor i Långasjö församling. Samma år förklarades komministertjänsten i Fryele pastorat med placering i Hagshult ledig. Laurén sökte tjänsten och skrev i ansökan och tjänsteförteckningen: "Om ett rum i det förslag som kommer att upprättas till Hagshults sacellanie anhåller vördsamt J Laurén, vice pastor i Långasjö. Sedan undertecknad, född den 4 oktober 1806 genomgått skolan i Jönköping och Gymnasiet i Wexiö samt den 10 okt 1828 blivit student i Lund och där genomgått Seminarium samt undergått Philologisk kandidatexamen, blev jag prästvigd i Wexiö den 26 sept 1832 och har sedermera tjänstgjort dels vid skolan i Wexiö, dels ock vid flera församlingar i stiftet. Jag räknar alltså ifrån prästvigningen den 20 sept 1832 till närvarande 8 år, 5 månader. Dessutom har jag före prästvigningen tjänstgjort vid skolan i Wexiö fr den 14 maj 1832 till den 16 juni samma år. Långasjö den 1 mars 1841. J. Laurén v. pastor."

Biskopsämbetet upprättade förslag till tre provpredikanter för komminister-tjänsten i Hagshult i följande ordning: Stiftsadjunkten Lars Olof Wallberg, komministern i Tännö Salomon Colliander och Johan Laurén. Komministervalet i Hagshult ägde rum söndagen den 20 juni 1841. Laurén fick det högsta röstetalet och förklarades vald till komminister i församlingen. Laurén stannade kvar i Långasjö församling till 1843. Han gifte sig den 1.5.1843 med Ulrica Charlotta Kryger, född den 3.6.1812 i Agunnaryd. Bruden var dotter till regementsskrivaren Anders Christoffer Kryger född den 10.1.1761 och Gustava Schenfelt, född den 1.4.1774. De nygifta flyttade till komministergården för Hagshult, som då låg i byn Mjöhult i Fryele församling, men som några år senare i samband med skiftesförrättningar flyttades intill kyrkan i Hagshult.

Lauréns tjänst i Hagshult blev inte långvarig. I samband med ett besök och nattvardsgivning hos en sjuk församlingsbo blev Laurén förkyld, när han den kalla februarinatten åkte hem. Efter att lunginflammation tillstött avled Laurén den 4.2.1845 endast 38 år gammal. Jordfästningen förrättades av prosten Per Östberg i Tofteryd, som till Växjö stifts herdaminne om Laurén lämnat följande uppgifter: "Kände redan som gymnasist varje kapitel i sin hebreiska codex. Under en ofta lekande yta bodde ett djupt allvar. Ägde en dyrbar boksamling, ovanlig i ett kaplanstjäll. En på sockenbud ådragen förkylning slutade denne begåvade själsörjares dagar. Likpredikan över honom hölls av prosten Östberg."

Lauréns änka stannade kvar i Hagshult och åtta år efter Lauréns död, gifte hon om sig med skolläraren och organisten i Hagshult P Svensson, född den 5.5.1819 i Traryds församling. 1878 flyttade skollärare Svensson och Charlotta Kryger till Norra Ljunga församling, där hon 83 år gammal avled den 19.5.1895.

I släktföreningens arkiv i Södra Hestra finns bevarat ett brev från prosten Östberg till Lauréns syster Johanna och hennes make Peter Jönsson i Råset, Södra Hestra, där Östberg för ankans räkning inbjuder till begravning och talar om dödsfallet.)

Laurén är begravd i Fryele församling.

Johan (Larsson) Laurén

1806-1845 (C1 blad 2)

Prästgården i Hagshult belägen intill kyrkan där

Till föreningens medlemmar har tidigare översänts en levnadsberättelse för Johan Laurén, född 4.10.1806 på gården Lilla Broaryd i Södra Hestra församling, som son till hemmansägaren Lars Johannesson och Ingegerd Haraldsdotter. I berättelsen redogöres för Johans barndom, studietid, tjänst som vice pastor i Långasjö innan han den 20 juni 1841 valdes till komminister i Hagshult och den 1.5. 1843 vigdes med regementsskrivaredottern Ulrica Charlotta Kryger. I berättelsen anges att Johan Laurén tillträdde tjänsten i Hagshult 1843 och att de nygifta bosatte sig på dåvarande komministerbostället Mjöhult Bosgård, som låg på ett avstånd av ca 4 kilometer från Hagshults kyrka.

Vid förnyad forskning med hjälp av B Lindberg, L:a Änga, Fryele, har det visat sig, att makarna Laurén inte bosatt sig på prästgården i Mjöhult utan att de istället kom att bo i den ”nya” prästgården vid kyrkan.. Vid genomgång av Fryele pastorats kyrkoarkiv, för pastoratets båda socknar, Fryele och Hagshult, framgår att Johan Laurén väntade med att flytta till Hagshult tills ett ägobyte och ny prästbostad byggts vid Hagshults kyrka. Ett för de båda nämnda socknarna gemensamt sammanträde, så kallad gällstämma, ägde den 30.12. 1842 rum i Hemmershults gästgivaregård. Av protokollet framgår att kyrkan ägde dels den nämnda komministergården i Mjöhult och dels ett så kallat stomhemman vid Hagshults kyrka. Stomhemmanet var avsett till prästänkorna.

Sedan några år tillbaka hade man diskuterat i socknen om att få pastor bosatt intill kyrkan och att få bytt status för de båda gårdarna så att gården vid kyrkan blev prästgård och gården i Mjöhult blev Stomgård, bostad för prästänkorna.

Vid nämnda sammanträde i gästgivargården delgavs ledamöterna denna skrivelse från Johan Laurén:

Därest Hagshults Församling på Sockenstämman blifver öferens, att på vederbörlig ort begära utbyte af Communiustersbostället Mjöhult mot nuvarande stomhemman Hagshult, så är jag nöjde med, att ett sådant utbyte verkställes, förbehållande mig likväl, att efter anställd besigtning och verdering af begge desse hemman få del af Handlingarne och tillfälle att vidare få yttra mig i förevarande ämne. Långasjö den 10 dec 1842. J Laurén, v pastor och utnämnd Comminister i Hagshult.

Det framhölls också vid stämman att om förslaget av ”gårdsbytet” godkändes av Kung Maj:t, så kunde Johan Laurén flytta direkt till fastigheten vid kyrkan och slapp ”flytta två gånger” eller från Mjöhult till Hagshult. Efter att ”bytet” godkänts av myndigheterna, kunde Johan Laurén med maka hösten 1843 flytta in i den sannolikt nyrenoverade prästbostaden vid kyrkan. Vid denna tid hade prästerskapet inte någon kontant lön. De levde av inkomsterna från jordbruket och 1/3 av tiondet. De övriga 2/3 delades mellan kyrkan och biskopen.

Johan Lauréns uppgifter om utbildning och tjänstetid i samband med att han sökte tjänsten som komminister i Hagshult har följande lydelse:

Sedan undertecknad, född den 4 oktober 1806 genomgått Skolan i Jönköping och Gymnasiet i Wexiö samt den 10 oktober 1828 blifvit Student i Lund och där genomgått Seminarium samt undergått Philologisk Candidatexamen, blev jag prästvigd i Wexiö den 26 september 1832 och har sedermera tjänstgjort dels vid Skolan i Wexiö, dels ock vid flera församlingar i stiftet. Jag räknar alltså ifrån prästvigningdagen den 26 september 1832 till närvarande 8 år, 5 månader. Dessutom har jag före prästvigningen tjänstgjort vid skolan i Wäxiö från den 14 maj 1832 till den 16 juni samma år.

Långasjö den 1 mars 1841, J Laurén/v. pastor

Lauréns tjänst i Hagshult blev kortvarig. Efter ett besök hos en sjuk för samlingbo i februari 1845 som gavs nattvarden, blev han kraftig förkyld, när han den kalla vinter-natten åkte hem. Lunginflammation. tillstötte och efter någon dag avled han den 4.2. 1845.

Släktföreningen har till Hagshults kyrka skänkt en målad förteckning över namnen på församlingens komministrar (series pastorum) genom åren.

Johan Laurén

1806-1845

Sedan vår släktförening 1968 bildades, har ett 100-tal levnadsberättelser i samband med julhelgen tillsänts medlemmarna. Eftersom det i år 2001 inte är aktuellt med en berättelse som berör någon avlidnen medlem, lämnas några uppgifter om Johan Laurén, som fått ge namn åt vår släktförening.

Johan, född 4 oktober 1806 i Lilla Broaryd, Södra Hestra församling, var son till Lars Johannesson och Ingegerd Haraldsdotter. Hans tre syskon Harald, Johanna och Christina har efterlämnat många ättlingar. Flertalet av dem tillhör släktföreningen.

När föräldrarna 1821 avled i koleraepedemin var Johan 15 år gammal. Han hade tre år tidigare börjat sina studier vid "skolan i Jönköping", eftersom någon folkskola ännu inte fanns i hembygden. Han inskrevs 17 år gammal vid gymnasiet i Växjö och ändrade samtidigt sitt tillnamn från Larsson till Laurén. Efter två års studier i Växjö fortsatte Johan sina studier i Lund, där han 22 år gammal avlade studentexamen den 10 oktober 1828. (Vid denna tid kunde inte studentexamen avläggas i Växjö)

Biskop Tegnér, Växjö, skrev till inspektorn vid Lunds universitet, O A Lindfors, om de gymnasister från Växjö som ämnade börja den teologiska undervisningen där. "Jag skickar Dig härmed en laddning gymnasister, sådana som Du icke alltid får här ifrån; Ek, Broberg, Angelin, Lundholm, *Laurén* och Svensson, äro alla utmärkta snälla gossar och vi ha icke på många år kunnat dimittera dylika. Samtliga rekommenderar jag i din faderliga omvårdnad."

År 1831 avlade Laurén filologisk kandidatexamen i Lund. Den 26 september 1832 prästvigdes han 26 år gammal av Esaias Tegnér i Växjö domkyrka. Såväl före som efter prästvigningen innehade Laurén tjänst som "collega skolae" (adjunkt) vid gymnasiet i Växjö och andra gymnasier i Växjö stift. År 1841 innehade Laurén en tjänst som vice pastor i Långasjö församling. Samma år förklarades komministertjänsten i Fryele pastorat med placering i Hagshult ledig. Tjänsten, som söktes förutom Laurén, av komministern i Tännö Salomon Colliander och stiftadjunkten Lars Olof Wallberg.

Valet ägde rum i Hagshults kyrka söndagen den 20 juni 1841. I det vid valet upprättade protokollet heter det i § 15: ”omsider förkunnade valförrättaren (prosten J Blomén), att Johan Laurén, som erhållit de flesta rösterna, vore kallad till församlingens comminister.”

Laurén stannade kvar i Långasjö till 1843. Anledningen till dröjsmålet var, att man i Hagshult ämnade bygga en ny komministerbostad intill kyrkan. Den dåvarande benämndes Bosgården och låg i byn Mjöhult, långt från kyrkan. Som nygift anlände Laurén våren 1843 till den nya prästgården belägen nära kyrkan. Han hade den 1 maj 1843 vigts i Agunnaryds kyrka med Ulrica Charlotta Kryger, född 3 juni 1812. Bruden var dotter till regementsskrivaren vid Kronobergs regemente Anders Christoffer Kryger och hans maka Gustava Schenfelt. Troligen hade Laurén blivit bekant med sin maka, när han efter prästvigningen upprätthöll adjunktjänsten vid gymnasiet i Växjö.

Lauréns tjänst i Hagshult varade inte fullt två år. I samband med besök och nattvardsvigning hos en sjuk församlingbo i februari 1845, blev han förkyld, då han i den mycket kalla natten åkte släde hem till prästgården. Lunginflammation tillstötte och han avled 38 år gammal den 4 februari 1845. Jordfästningen förättades av prosten P Östberg, Tofteryd. Denne har till Växjö stifts herdaminne lämnat dessa uppgifter om Laurén:

Kände redan som gymnasist varje kapitel i sin hebreiska codex. Under en ofta lekande yta bodde ett djupt allvar. Ägde en dyrbar boksamling, ovanlig i ett kaplanstjäll. En på sockenbud ådragen förkylning slutade denne begåvade själasörjares dagar. Likpredikan över honom hölls av prosten Östberg.

Exakt var Laurén är begravd på kyrkogården i Hagshult har ingen med säkerhet kunnat lämna uppgifter om. Flera av de tillfrågade har uppgett att han troligen är begravnen. liksom flera andra präster, intill kyrkväggen till vänster om kyrkans nuvarande vapenhus.

Lauréns maka, levde som änka i Hagshult i åtta år eller till 1853, då hon gifte om sig med skolläraren och organisten i Hagshult, P Svensson, född i Traryd 5 maj 1819, som blivit änkeman den 27 januari 1852. I sitt första äktenskap hade han två döttrar. I äktenskapet med Lauréns änka föddes inte några barn. Hon avled 83 år gammal den 19 maj 1895 i Norra Ljunga församling.